

LOGBOEK

DE GANGMAKERS EN KOPLOPERS

Het Gangmakers en Koplopers team wil alle kinderen en de stad Aarschot bedanken voor de deelname aan het project.

De stapstenen vonden plaats van maandag 01/07 tot en met zaterdag 06/07/2019.

KINDEREN

Joas
Daan
Sam
Elera
Nathan
NOLAN
daron
Daniel
GUY

BEGELEIDERS

Peter Dekeyser
Hanne Van Herck
Maxime Vancoillie

HOE Zouden TRAGE WEGEN ERUIT ZIEN ALS KINDEREN ZE ONTWERPEN? HET PROJECT GANGMAKERS EN KOPLOPERS ONDERZOEKT DIE VRAAG SAMEN MET KINDEREN, IN PILOOTSTEDEN IN HEEL VLAANDEREN.

IN VIJF STAPSTENEN ONTDEKKEN, BELEVEN EN VERBETEREN KINDEREN DE TRAGE WEGEN VAN AARSCHOT

Van 1 tot 6 juli zet een groep kinderen van Aarschot de buurt op z'n kop. Ze onderzoeken de bijzondere plekken in het centrum, en staan stil bij hoe ze daar naar toe gaan. Te voet? Met de fiets? Alleen of met vrienden? Welke wegen gebruiken ze en welke wegen mijden ze? En vooral: wat kunnen trage wegen voor hen betekenen? Samen doen ze vier workshops op kindermaat, die we stapstenen noemen. Elke stapsteen is opgebouwd rond een tocht die de kinderen zelf uitstippelen, afstappen én documenteren met tekeningen, foto's en verslagjes. De kinderen nemen zelf het voortouw. Daarom noemen we ze Gangmakers en Koplopers.

TRAGE WEGEN?

Bospaden en doorsteekjes, fietsverbindingen en veldwegen: alle wegen die alleen door fietsers en voetgangers worden gebruikt noemen we trage wegen. Auto's mogen er niet komen en daarom zijn ze lekker veilig. Je kan gaan en staan waar je wil op een trage weg. Je kan er spelen of vrienden ontmoeten, picknicken of gewoon even 'zijn'. En als er verschillende trage wegen goed met elkaar verbonden zijn, kan je ze ook gebruiken om met een gerust hart van A naar B te fietsen en te stappen.

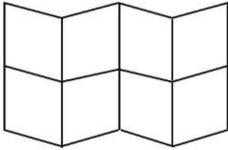
OP TOCHT IN AARSCHOT

Elke dag bouwen de Gangmakers en Koplopers een nieuwe tocht in hun buurt. Ze zetten het weefsel van paden, veilige en minder veilige straten naar hun hand om op pad te gaan. Onderweg gebeurt er heel wat: vlaggen planten, ingrepen doen die de trage wegen verbeteren of simpelweg een babbeltje doen met passanten. De Gangmakers en Koplopers doen in Aarschot vijf tochten in evenveel dagen. Maar ook na deze week kunnen ze eindeloos nieuwe tochten blijven verzinnen. En net dat is zo leuk aan trage wegen.

DE TOCHTENDOOS BESTAAT UIT:

DE KAART

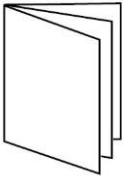
1

De kaarten wijzen de weg. De eerste kaart is een kaart van Aarschot die de kinderen hebben gemaakt op basis van hun verkenningen. De tweede kaart is een 'gewoon' stratenplan waarop ook alle trage wegen staan. Op die kaart vind je ook alle sporen die we hebben achtergelaten deze week.

HET LOGBOEK

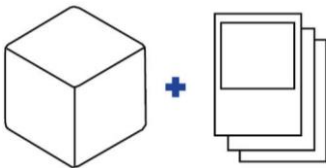
2

Dat is het boekje dat je nu in je handen hebt. Het logboek legt uit wat Gangmakers en Koplopers is, wat de kinderen in Aarschot gedaan en ontdekt hebben en wat de stad nog kan doen om het netwerk van trage wegen te verbeteren.

DE DOBBELSTEEN

3

De dobbelsteen kan je gebruiken om zelf nieuwe tochten te bouwen in Aarschot. Samen met je vrienden, familie of school. Je gooit de dobbelsteen, kijkt op de bijhorende kaartjes en je kan op pad.

2 HET LOGBOEK

INLEIDING

DE STAPSTENEN IN WOORD EN BEELD

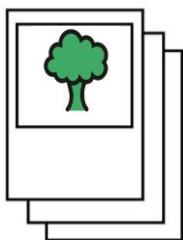
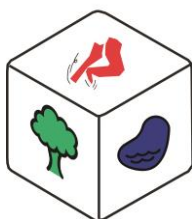
OBSERVATIES EN AANBEVELINGEN VAN HET TEAM

DANK

In dit hoofdstuk brengen de kinderen hun verhalen van onderweg in woord en beeld. Elke dag maakten ze een 'dagblad'.

Doorheen de week hebben we ontdekt wat kinderen vinden over trage wegen, we hebben ook aanbevelingen over wat er beter kan.

3 DE DOBBELSTEEN

Met paden en wegen kan je eindeloos veel tochten bouwen. Vind je het moeilijk om daaraan te beginnen? Of wil je het toeval een handje laten helpen? Dan kan je de dobbelsteen gebruiken. Dat doe je het best samen met de kaart. Op de dobbelsteen staan zes tekeningen. Die vind je ook op de kaartjes in het zakje. Gooi met de dobbelsteen, trek een kaartje en doe de opdracht die erbij hoort. Je zal zien: onderweg is heel wat te beleven.

STAPSTENEN IN VOGELVLUCHT

STAPSTEEN 1 GIDSTOCHT EN VLAGGENTOCHT 01.07.19

Op de eerste dag van de Gangmakers en Koplopers week laten de kinderen zien hoe goed ze hun buurt kennen. Als echte gidsen - met microfoon en veel kennis ter zake! - nemen ze ons mee op pad. Langs plekjes die zij belangrijk vinden, een verborgen steegje en een omweg achter de KSA. Onderweg komen ze wegjes en plekken tegen waar wat aan scheelt of die net uitblinken. Op die plaatsen laten we ofwel een rode vlag (voor een probleemplek) of een gouden vlag (voor een topplek) achter. Op tocht nemen we ook een trage wegen-bingo mee, zo sporen we nog meer punten op die moeten verbeteren.

STAPSTEEN 2 WENSBORDENTOCHT 02.07.19

Vandaag kruipen de kinderen in de huid van trage wegen die iets te vertellen hebben. Ze maken een tocht langs de wegen waar iets aan schort en denken na over oplossingen voor die problemen. Ter plekke maken ze maquettes, een wens voor de weg, en werken ze een foto bij als schets van de ideale weg.

STAPSTEEN 3 SCHAKELTOCHT 03.07.19

De Gangmakers en Koplopers hebben gemerkt dat er heel wat interessante plekken en trage wegen zijn voor kinderen in Runkst. Maar veel van die plaatsen lijken eilandjes die niet met elkaar in verbinding staan. Ze gaan tijdens de tocht op zoek naar schakels die belangrijke plekken met elkaar verbinden. Ze onderzoeken of ze zelf barrières kunnen overwinnen én ontdekken dat heel wat mensen hen al voor gingen, er zijn meer doorsteekjes dan ze dachten.

STAPSTEEN 4 VERBINDINGSTOCHT 04.07.19

De voorbije dagen hebben de kinderen heel wat trage wegen ontdekt waar ze graag komen en spelen, maar ook gezien wat beter kan. Ze lieten allerlei sporen na onderweg om te onthouden wat ze goed of net minder goed vonden. Vandaag verbinden ze een paar van die sporen terug met elkaar tot een tocht. We laten gele keien achter bij de betekenisvolle plekken. Het spoor van keien verbindt de tocht aan elkaar.

STAPSTEEN 5 GANGMAKERS EN KOPLOPERS TOCHT 06.07.19

Vandaag tonen de kinderen aan hun ouders, vrienden en familie én het stadsbestuur van Hasselt wat ze ontdekt en bedacht hebben. In hun hoofdkwartier, maar ook op pad. Ze volgen het spoor van de gele keien die ze op verbindingstocht verstoppen en vertellen onderweg de strafste verhalen van deze week én wat ze anders en beter willen in hun wijk.

**DE STAPSTENEN
IN WOORD
EN BEELD**

HET HOOFDKWARTIER

Dit is de plek waar we de hele week gewerkt hebben aan onze tochten, kaarten en dit logboek.

Samen in het hoofdkwartier rond de ontdekte trage wegen

Kniptekeningen maken voor de groeikaart

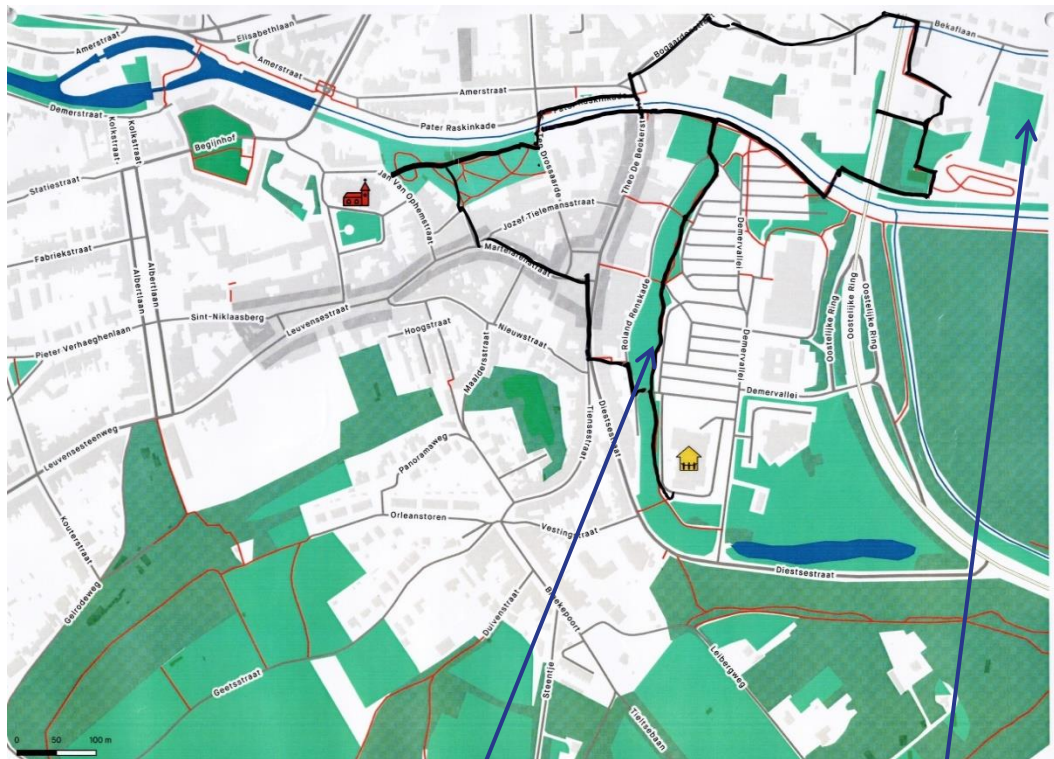
Verhalen typen van onderweg

Tekeningen maken op de lichtbak

STAPSTEEN 1 GIDSTOCHT EN VLAGGENTOCHT 01.07.19

DE ROUTE VAN DE DAG

ed dd opservatie

de demeer is de grootste rivier in aarschote en zitten dus ook v

eel eden;

OPSERVATIE

WE WAREN AAN HET WANDELEN en zien een open veld we dagten dat
het niet meer gebreukt is en zagen dat het gras was gemait
we dachten michien is het niet beter dar we er bomen te planten

INTERVIEWWI

u loopt op een weg waar geen auto's rijden wat vind u daar van
ja goed ik vind het leuk om hier tewandelen.SAMEN MET MIJN
hond hij kan hier los lopen en ik kom vaak mensem tegen.

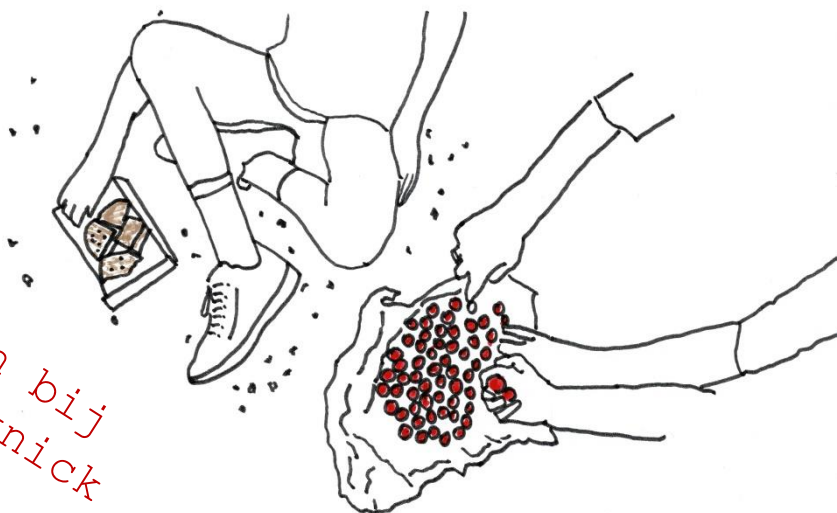

we waren bij een interviewen kwamen een toerist tegen we vroegen
vind u het niet leukn om heir te wandellen? ja maar we komen hie
nniet vaak maar vinden het fijN om hier te wandelen
waarom vind u het hier zo fijn ? (óm te se wandellen)
hier is veel natuur en komen wij ook onder de mensen

Een dier hier een dier daar overal zijn er dieren.
Oh, wat is de natuur zo mooi.
Overal beestjes kleine beestjes/groote beesten.
Wat een bijzondere, Mooie, (beestjes/beesten).
Ze zijn (mooi, groot, klein, bijzonder, schattig, lief, gevaarlijk
en grappig.
Wat zijn ze mooi oh wat zijn dat toch mooie dieren.

Kersen bij
de picknick

TRAGE WEGEN BINGO

de weg is te hard

putten in de weg

te veel plassen

grijs en eentonig

gevaarlijke prikkeldraad

het stinkt hier

veel dierenkaka

er is afval

BE KAF

brug dalend ~~*redond*~~ ~~*recht*~~

te kinderachtig

geluidsoverlast

de weg maakt een omweg

de weg is te smal

brug de lijn *ruwenbat*

het voelt als een dool-
hot

te veel bochten

de weg stopt plots

de weg is te kort

overbodige
verbodsborden

het is hier gevaarlijk

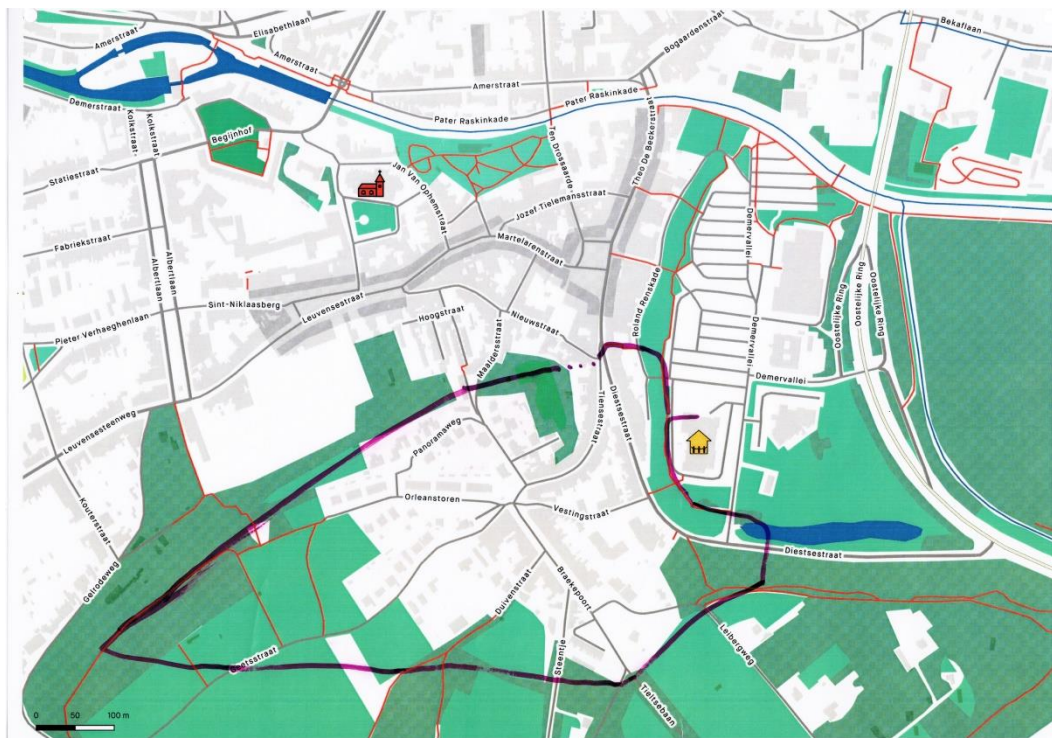
we mogen hier
niet door

last van auto's

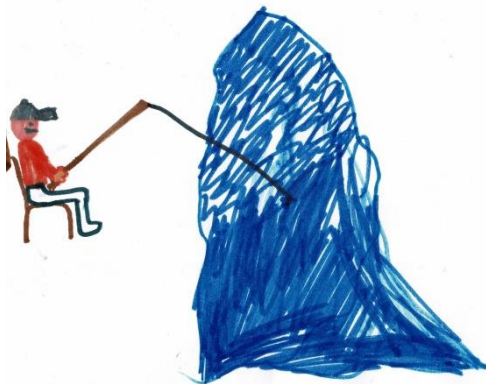
STAPSTEEN 2 SCHAKELTOCHT 02.07.19

DE ROUTE VAN DE DAG

Oh,oh wat is de weide toch zo mooi,mooi.
Oh,oh wat is de natuur toch zo mooi,mooi.

pas op jom, dat gaat niet op mijn stokken loopt.
dag meneer, wat doet u hier?
vissen vangen, allee, proberen toch.
hebt u er al gevangen?
twee
vindt u het leuk om dat te doen? zijn het grote vissen?
neeje, kleintjes.
meneer, kunnen we over deze rivier geraken?
dat is hier van een vissersclub. da was vruuger een stuk van
de Demer.
is dat hier diep?
nee, dat denk ik niet, ne meter...
zouden we daar kunnen door wandelen?
nee, dat denk ik niet.

spijtig, want dat is hier een heel mooi plekje...
gaan we hier dan een vlag hangen?

als onze klas een feestje geeft aan de cinema, dan kwamen wij
hier altijd om te wachten en te spelen, en nu is dat overgroeid
en dat vind ik wel spijtig, want dat is hier wel een heel mooi
plekje.
vinden jullie dat dat hier een vlag verdient? en welke mag dat
dan zijn? GOUD!

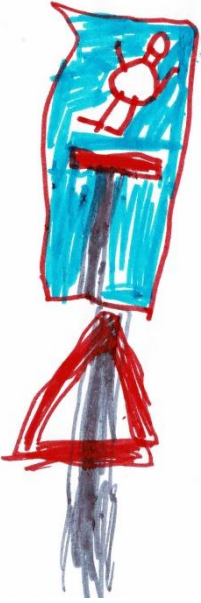

Een parkourtje vind je dat leuk? Er zijn 2 uitwegen een avontuurlijken en een onavontuurlijken. Weet je welken oplossing hier is, het hek weg doen en vragen aan de burgemeester om een brug te maken.

hallo Magnumpakje dat in de natuur is gesmeten, hoe maakt u het? (.....) zeg, waarom zeg je niks? ben je slechtgezind?

we hebben ondertussen pad ontdekt, maar we moeten rechtdoor!
we moeten hier rechtdoor proberen over te steken.

kinderen, we kunnen hier niet door, het is een doodlopende weg.
maar jawel, kinderen kunnen hier wel door, want het wordt gewoon
smaller.

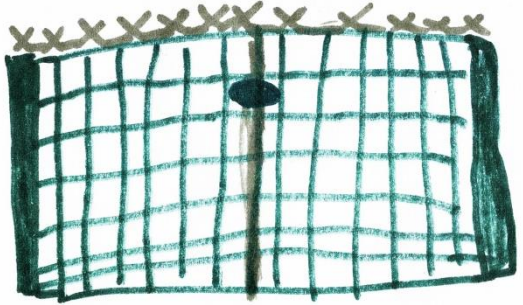

gaat het daar goed, daarboven? niet echt
hoe lang gaat dat nog duren? totdat Elena klaar is. hou jij
je vast aan de paal? ik heb me vast met één hand. nu kan je
ook voet op mijn linkerschouder zetten, ja, dat is goed.
fantastisch.
hoe kan ik met een hand spuiten? met je duim duwen.

het is een monster geworden!
het is een vleermuis geworden.
hoe onprofessioneel!
dat plakkaat schoof de hele tijd weg.

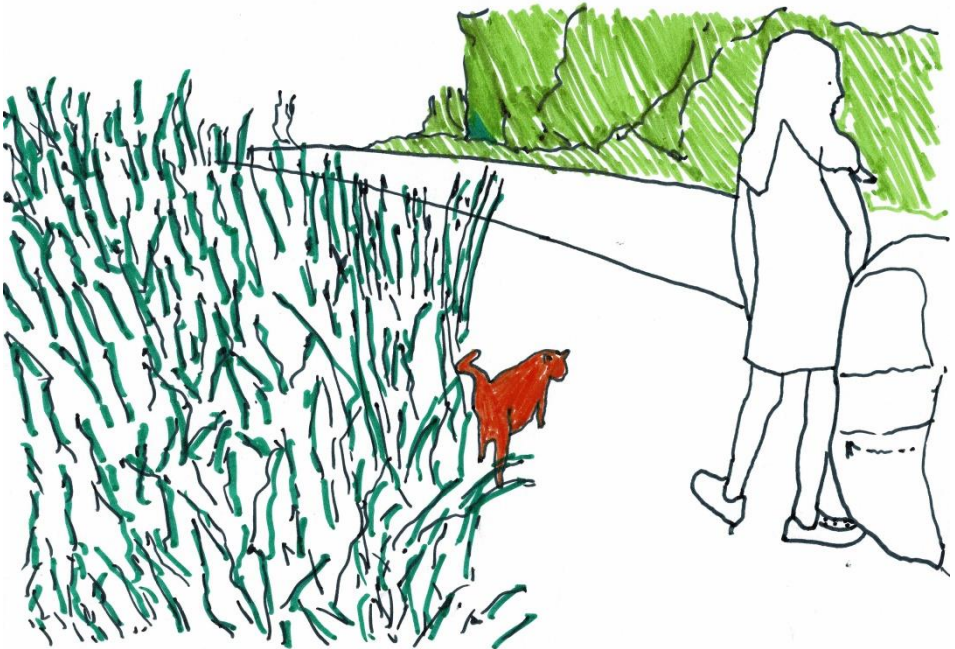
laten we snel gaan, voor het te laat is.

wat vond jij ervan toen je het gedaan hebt? je hebt het heel
onprofessioneel gedaan. ja, ik heb er een beetje een monster
van gemaakt, maar de rest heeft er iets anders van gemaakt,
blablabla, doe!
die pijl was beter gelukt.

volgens mij is het daar verboden. ah, 't is daar een weide.
er staan daar pony's. let op, er staat elektriciteit op die
draad.

kijk, hoe 'n mooie bloemen, Peter.
Pony's, pony's, kijk hoe 'n mooie pony's. het zijn vier
babypony's, nee vijf. ze zijn echt nog maar een halve meter
groot, dat is klein voor een paard.

Het poesieveld waar de kat van Natan, Nolan en
Sam altijd rondhangt.

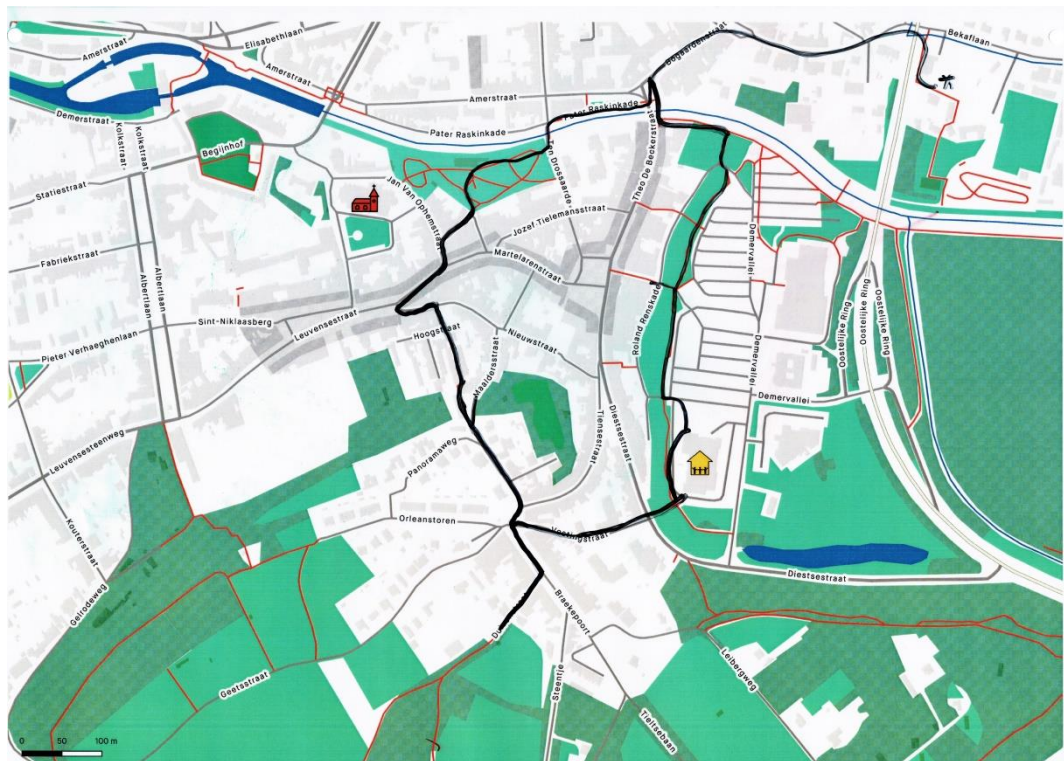

dit hier is misschien dichtgegroeid. er zijn brandnetels. we kunnen hier nog door, yep. hé, maar dit zijn brandnetels, als ik dat loslaat dan is het in jouw gezicht. hey, dat komt uit op een werf hier. we zijn hier nergens.

STAPSTEEN 3 WENSBOARDTOCHT 03.07.19

DE ROUTE VAN DE DAG

Wat vind je van deze trage weg?
Wat is een trage weg?
Weet u wat een trage weg is?
Nee...
Awel, een trage weg is een weg waar geen auto's mogen komen. Alleen voetgangers, bromfietzers en fietsers.
Ah, ok.
Ze zijn heel tof om te wandelen. Als u een hond hebt, kan u die hond daar vrij laten rondlopen, zonder enig gevaar.
Dankuwel voor de info.
Fijne dag nog.

interview met een vrouw op straat
Weet jij al dat dit een trage weg is?
Nee, dat weet ik niet.
Weet u dan wat een trage weg is?
Ja, dat klopt.
Maar wel snelle fietsers.
Jaja!

Hoe vind je het om hier te wandelen?

Ik vind het daar aan die paaltjes leuker dan hier op het pad eigenlijk. Wat vind jij zelf?

Ik vind die paaltjes heel leuk, leuk dat die daar nog maar net staan. Ik denk dat die daar staan sinds gisteren, dat is ook wat die paaltjes tegen mij zeiden (haha).

Zouden ze die paaltjes dan speciaal voor ons hier komen zetten zijn dan?

Misschien, maar ik weet niet.

Laten we het vragen aan de mensen die er iets van weten.

(aan Inne van de jeugddienst:)

Waarom hebben ze die paaltjes hier gezet?

Omdat wij een kindvriendelijke stad zijn geworden en we hebben aan heel veel kinderen en jongeren ideeën gevraagd over hoe het er moet uitzien en die zeiden allemaal: wij willen avontuurlijk spelen. Dus komt er hier een parcours, een avonturenparcours, helemaal langs den Demer en komt er hier een afsluiting zodat ge niet in den Demer valt, want ja, dat zou niet zo tof zijn, zeker niet in de winter. En daar komt er een wilgenhut, met zo wilgenbegroeiing langs. Voila, zo is dat.

Bedankt!

(interview met werkmannen)

Wat bent u hier aan het doen?

Wij zijn een vlechtwerk aan het maken voor de stad.

En hoe zit zo'n vlechtwerk dan in elkaar?

Eerst moete palen slagen in de grond, en dan moete takken vlechten van wilgen, zoals ge kunt zien.

En voor wat doen jullie dat?

Dat is versiering voor 't stad van Aarschot.

En gaan we daar dan kunnen inlopen want ik zie dat jullie langs twee kanten bezig zijn?

Ja, dat is de bedoeling dat je daar kan doorlopen en hier komen ook speeltuigen en dat is om dat af te schermen van de auto's zodat kinderen hier beter kunnen spelen. Is 't goed?

OKKK, tof! Bedankt

Nolan legt uit:

Hier staat een beetje gras, en hier meer bomen en die poort hier, dat is omdat ze in dit hek een poort moeten zetten, maar die mag niet op slot. En hiernaast een trampoline en een picknickplek, want het is hier zo leeg. en dan mag je je eigen eten. En bomen.

Ruy: En er moet ook graffiti komen op de muren, zo positieve, om op te vrolijken een bikke. En hier moet je in de bomen kunnen klimmen, zodat je wat meer plezier hebt. En ja, wat meer trampolines.

Doe-alsof-interview

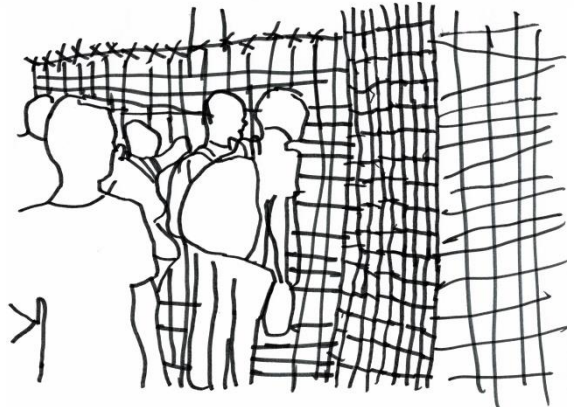
Hallo meneer, wat vindt u van de prikkeldraad op dat hek hier?

't is te hopen dat ze dat weg doen, want nu vind ik het maar stom. Weet u daar een oplossing voor?

Doe gewoon al die stomme prikkeldraad weg en ge zijt klaar.

Dan kunnen de kleine kinderen gewoon weglopen, vindt u dat dan ok?

Aiai, ok doei.

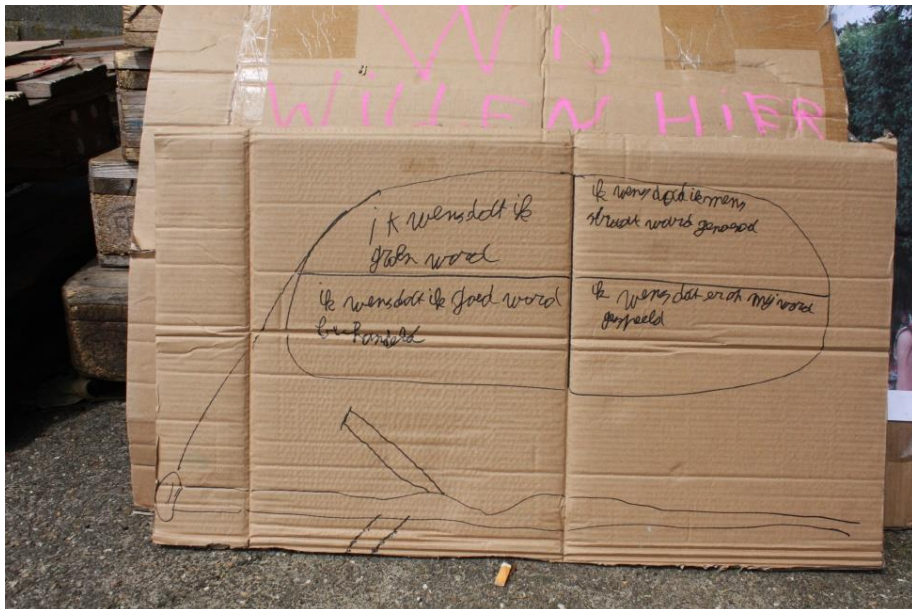

Daan legt uit wat ze allemaal op hun wensbord hebben gedaan: We hebben hier allemaal gras getekend en hier op de muur moeten er ook allemaal klimplanten komen, want we vinden dat hier meer groen moet komen. Hier moet een picknickbank komen, dat we allemaal comfortabel kunnen zitten. We hebben hier ledstrips gehangen, dat, als het wat donkerder is, dat we allemaal een beetje kunnen zien en ik dacht eraan om op vrijdag bijvoorbeeld eens blauw te doen en op donderdag paars of zo, en als je daar dan voorbijrijdt, dan weet je aan de kleur welke dag van de week het is. En hier wouden we een nieuwe muur hebben, want deze muur is een beetje lelijk, euhm, en dan was hier de omheining met de prikkeldraad dat vinden we echt niet ok. en de boze mevrouw was hier ook, die hebben we efkes een mooi pakje gegeven. en ja, dat was het een beetje.

Nathan: Een van de nadelen is dat een picknickbank op iemand zijn oprit, ik denk niet dat dat goedkomt. Want als iemand uit zijn huis wil gaan met zijn auto, dan rijdt die gewoon de picknicktafel in twee en dan hebben we er noz niks aan.

We gaan hier de stenen bij de Bekaf wegdoen en we gaan hier allemaal gras plaatsens bij de Bekaf, dat vinden wij belangrijk. En dat is het.

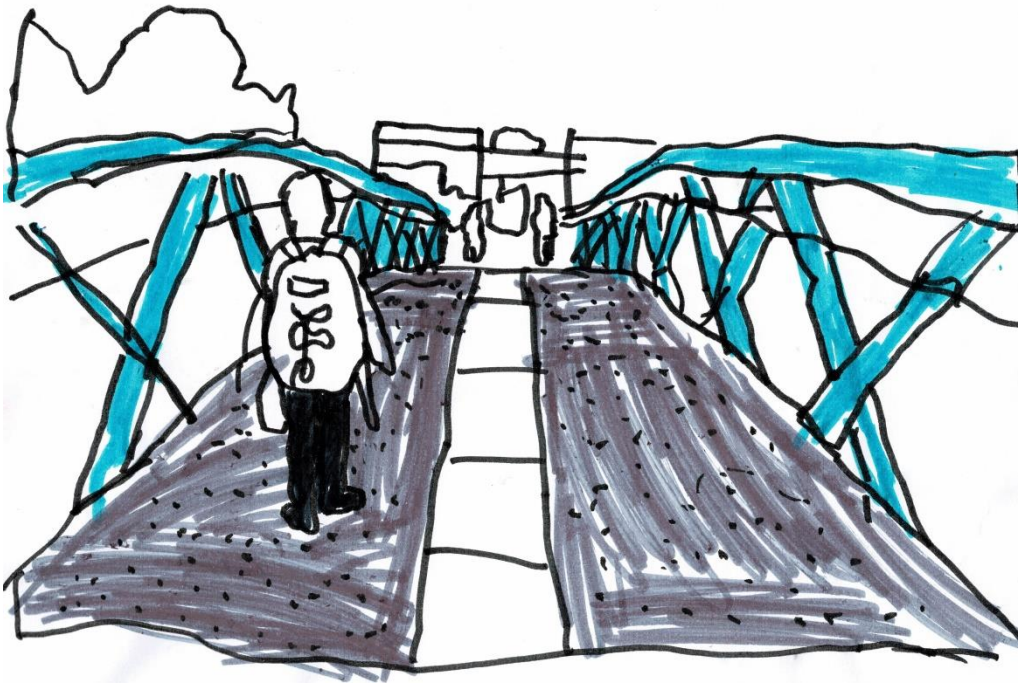
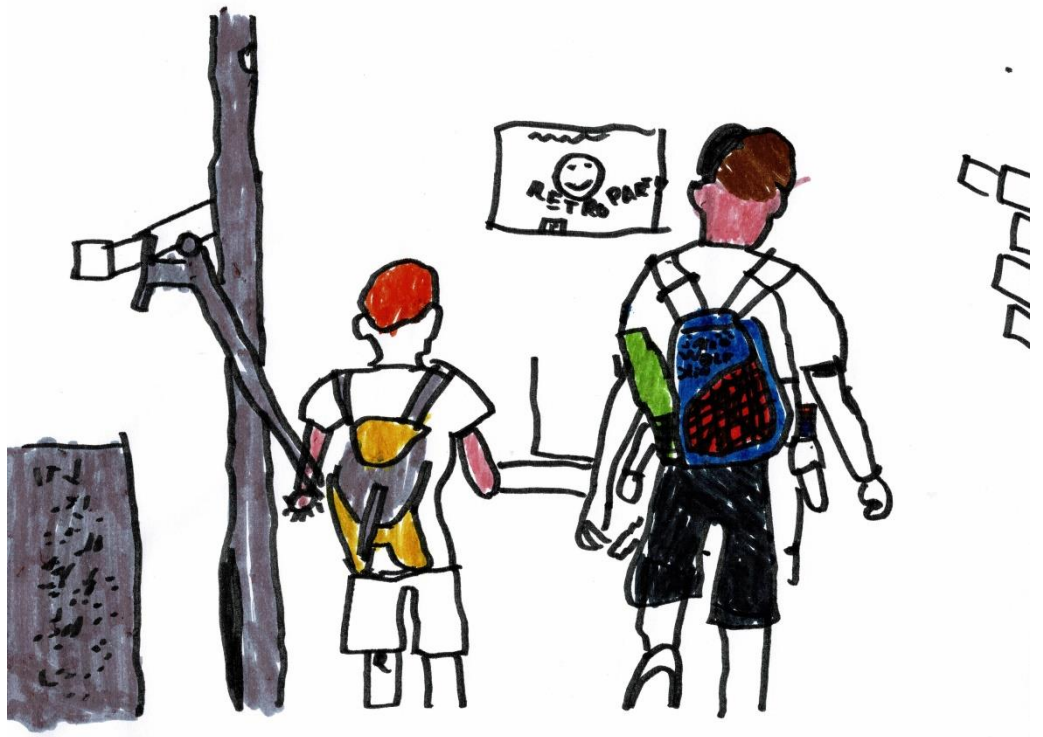
We zijn hier nu bij de stenen, we gaan die stenen wegdoen en hier gras plaatsens. Ik sta hier bij de picknickplaats, bij de Bekaf, bij de katrolbaan, maar niet in de Bekaf, maar bij het hek.

Aaron vertelt over de slogans die ze hebben bedacht:

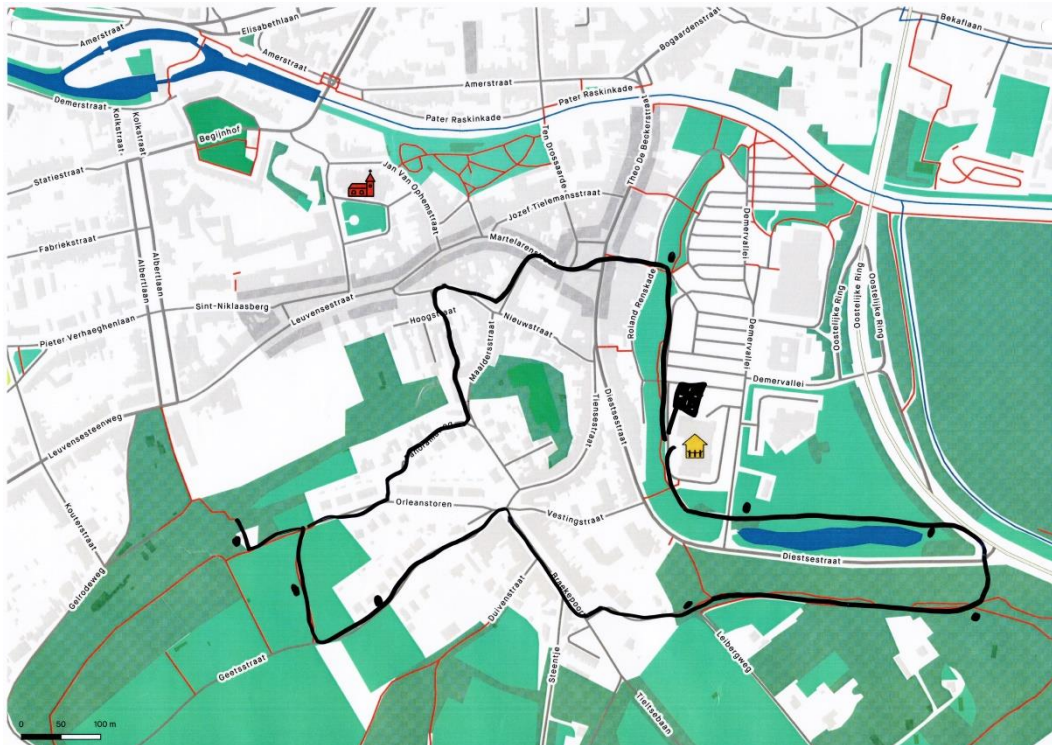
Ok, dit is het wenspad, en zijn eerste wens is dat hij groen wordt, groen door gras erop; zijn tweede wens is: "ik wens dat ik goed word behandeld, dat er geen putten in mij zijn of blijven"; "ik wens dat ik mensstraat word genoemd" en niet gewoon straat; "ik wens dat er meer op mij wordt gespeeld en dat er niet steeds hier wordt gespeeld, maar ook op de paden." Dat zijn hier dus straten waar dat ook moet kunnen, spelen? Ja, hier ook.

STAPSTEEN 4 VERBINDINGSTOCHT 04.07.19

DE ROUTE VAN DE DAG

**EEN WEG BANEN DOOR DE
BRANDNETELS**

DE VIJVERWEG IS TOP

**HET AVONTUURLIJKE
GANGMAKERSPAD EN
KOPLOPERSPAD**

**VUJNIS BIJ RIDDER
AARSCHOT**

DOODLOPENDE WEGJES

**DE WEG AAN HET
POESIEVELD**

**IDEËËN VOOR DE
ORLEANSTOREN**

**EENDENDROLLEN BIJ DE
EENDENDROLWEG**

HET GANGMAKERS EN KOPLOPERSLIED

Bij zonn^{Bb7}schijn² of regenwe^{E1}er
Het ma^{Bb7}akt niet uit, overal kom je ons te^{E1}gen
Dat bu^{Fm7}iten zijn, be^{E1}valt ons zeer
En met gangma^{C7}kers en koplo^{F3}pers, lukt het ke^{Bb7}er op ke^{E1}er

Door straten en door stegen ^{G7} ^{C7}
En hier en da^{F3}ar wat trage we - egen ^{Bb7}

't is een prestatie een avontuur
maar evenzeer een kwestie van bewegen
dat is niet slecht voor je figuur
Gangmakers en koplopers, is gezellig en niet duur

Door straten en door stegen
En hier en da^{F3}ar wat trage we - egen

en wil je mee, da's toegestaan
wat zijn we stoer en zeker niet verlegen.
zelfs overzee, of naar de maan
met gangmakers en koplopers, gaan wij er tegenaan

NAMEN VOOR DE TRAGE WEGEN

Asfaltweg aan de Demer

Avonturenpad

Blauwe brug

Bloemenwegje

Demerkiezelsteenweg

Doorgezakte plank brug

Eendendrolweg

Gangmakerspad

Koploperspad

Oranje steenstraat

Orleanstrap

Pisstraat

Poesieveld

Rechtdoorweg

Steenwegweg

Vijverweg

OBSERVATIES EN AANBEVELINGEN VAN HET TEAM

1. TRAGE WEGEN BETEKENEN VRIJHEID

Het centrum van Aarschot is rijk aan trage wegen. Ze zijn ook heel divers: kleine doorsteekjes, langere verbindingen als de jaagpaden, trappen, paadjes in het park. Wanneer we peilden naar welke paadjes kinderen kennen, bleken er dat er eerder weinig te zijn. Tijdens onze tochten stelden we echter vast dat kinderen zich wel thuis voelen op trage wegen. Het contrast tussen hoe kinderen zich gedragen op een gewone straat of op een trage weg is frappant: van zodra ze voet zetten op een trage weg gooien ze de remmen los om een stukje te lopen, springen of huppelen. Ze nemen onbekommerd de ruimte van de weg in. Een opmerkelijke overgang is bijvoorbeeld te merken vanaf de grote parking aan de Demervallei die aansluit op de jaagpaden langs de Demer. Al slalomend verplaatsen ze zich tussen de auto's door, vanaf de trage weg en de blauwe brug in zicht is, schakelen ze intuïtief een versnelling hoger. Een mooie illustratie van het feit dat trage wegen essentiële schakels zijn in een kindvriendelijke en verkeersveilige stad Aarschot. Een fijne vaststelling is ook dat de ouders van de Gangmakers en Koplopers hun kinderen een grote autonomie en vrijheid gunnen. In tegenstelling tot wat in andere steden en gemeenten vaststellen, krijgen kinderen hier de kans om alleen naar de winkel of naar huis te gaan. Een goede indicator voor de kindvriendelijkheid van Aarschot.

2. DE NATUUR BETEKENT AVONTUUR

Opvallend in dit traject van Gangmakers en Koplopers was de “ontdekking van de natuur” door de kinderen. Op de eerste dag noemden ze de Bekaf met overtuiging één van hun favoriete plekken in het centrum van Aarschot. Drie tochten later schoot er van die waardering nog maar weinig over: bijna unaniem verklaarden de kinderen dat de Berg (ten zuiden van de Diestsestraat) een veel betere plek was voor hen. Daar konden ze tenminste eens échte avonturen beleven, daar hebben ze geen speeltuigen nodig en kunnen ze hun gvang gaan. Ook de omgeving van de Orleanstoren werd herontdekt. Waar ze eerst vooral de vervallen toren, het afval en de versleten trap zagen, ontdekten ze bij een tweede bezoek ook de ‘wilde’ kant van Orleans. De hellingen en hoogteverschillen, de spontane paadjes (die niet van de tekentafel van een ontwerper komen), de bomen, de afwezigheid van grote mensen en verkeer: de hele omgeving draagt ertoe bij dat kinderen hier hun gangen kunnen gaan. Het is prachtig om te zien hoe hun ogen gaan blinken bij de aanblik van deze unieke (speel)omgevingen, die in andere steden niet te vinden zijn. Geen formele speelplek kan hier ooit aan tippen. Kinderen vragen ook nadrukkelijk om deze wilde plekken niet te verbeteren en te voorzien van trappen.

3. KINDEREN MATCHEN MET DIEREN

Kinderen zijn sterk aangetrokken tot dieren. Spontaan vertellen ze verhalen over dieren in hun buurt: de poes van het Poesieveld, de krekels in de tuin van Ruy, een vos aan het bos boven bij de opa van Daan. Telkens we een dier tegenkwamen, hielden de kinderen eventjes halt: de eenden bij de Klinker, de pony's in de Duivenstraat, een hond bij het jaagpad enzovoort. Opvallend is hoe respectvol en geïnteresseerd hun houding is. Trage wegen zijn bij uitstek de plekken waar ze deze ontmoetingen kunnen hebben.

4. PLEKKEN DIE BIJ KINDEREN NIET ECHT LEVEN

Uiteraard kent een stad als Aarschot meerdere plekken die voor kinderen van betekenis zijn. Plekken die een nadrukkelijke plaats innemen in hun 'mental map' omdat er voor hen échte belevingen en ervaringen aan vast zitten. Opvallend is dat er ook plekken zijn waarvan men verwacht dat ze voor kinderen een rijke betekenis hebben, terwijl dat in de werkelijkheid amper het geval is. Gedurende de Gangmakers en Koplopers week kwamen enkele interessante sites niet of weinig ter sprake bij de kinderen. Het lijkt alsof die gebieden er voor hen niet écht toe doen. Dat was het geval voor het stadscentrum in het algemeen, het stadspark en de Demer en zijn boorden. Hun aanwezigheid is vanzelfsprekend, maar vraagt verder geen bijzondere aandacht.

Het stadspark

Wanneer we vroegen naar belangrijke plekken in Aarschot werd het stadspark slechts een enkele keer genoemd, en dan nog in verband met hangjongeren en sluikaftal. Ook wanneer we op een tocht in de buurt van het park kwamen, vertelden de kinderen geen verhalen over wat ze er al beleefden. Meer dan: "ik ben hier al eens geweest met mijn mama toen we naar de winkel gingen" werd er niet verteld. Bij de picknick die we deden in de buurt van de kiosk, hadden de kinderen niet de neiging om de omgeving te verkennen. Alleen de lange bank lokte positieve reacties uit.

OBSERVATIES

Tekening gemaakt door Daniël op vraag van een begeleider 'maak eens een tekening van de Demer aan de kades'.

De Demer

De Demer is binnen de stadskern een belangrijk structurerend element en water is in het algemeen voor kinderen een intrigerend gegeven. Toch gaven de kinderen in Aarschot verder geen betekenis aan de aanwezigheid van de Demer. De rivier lijkt niet meer dan een grens (die je regelmatig moet oversteken). De kades noch het water zelf waren een focuspunt of belevingsplek.

Het stadscentrum

Onze passage in de straten van het stadscentrum riep weinig beleving op. In andere gemeenten werden over het centrum vaak verhalen verteld over feesten of belangrijke gebeurtenissen, dat was in Aarschot helemaal niet het geval. De échte focusplekken van de Gangmakers en Koplopers lagen in dit traject niet in het stadscentrum zelf. Impliciet gaven ze ons te kennen dat belangrijke plekken voor kinderen zich op dit moment meer bevinden in de rand rondom de kern.

5. DE GOED BEDOELDE WEGEN AAN DE DEMERVALLEI

Eén blik op de kaart volstaat om te zien dat er veel trage wegen zijn in de omgeving van de Demervallei. Een lange parallelle verbinding langs de het water aan de parking, drie voetgangersdoorsteken naar het centrum (die overigens zorgvuldig bewegwijzerd en onderhouden zijn), de aantakking naar het kiezeljaagpad aan de Demer zelf. Het fijnmazige netwerk op de kaart blijkt in de realiteit echter heel anders te werken. Kinderen negeerden heel vaak de aangelegde paden en baanden zich een weg over de parking of over de grasveldjes ertussen. Met name ter hoogte van de brugjes en wanneer we in de richting van de Blauwe Brug stapten. Sommige looplijnen leidden hen tegen alle intuïtie in eerder naar de parking dan naar de trage wegen. De realiteit van de tekentafel is duidelijk anders dan de spontane looplijnen van kinderen (en volwassenen).

6. DOODLOPENDE WEGEN, STOMME WEGEN

Op de tweede dag – de dag van de rechtdoortocht – stelden we vast dat het tragewegennetwerk in het zuidelijk deel van het projectgebied, ondanks de vele rode lijnen, niet echt een netwerk is. De paden en straten lopen als stralen in de richting van het centrum van Aarschot. Maar dwarse verbindingen tussen deze assen zijn er niet. Voor kinderen was het al snel duidelijk: “Volgens mij geraken we nooit meer terug. Dit is toch helemaal niet avontuurlijk. We zijn denk ik al meer dan drie uur aan het stappen. Heeeeeeeel saaaaai, heel saai, niks speciaals te zien.” (uit de dictafoonopnames)

Waar er barrières of ontbrekende schakels in het (trage)wegennetwerk zijn, is de belevingswaarde meteen een stuk minder groot bij kinderen. Wellicht is dat ook te verklaren door de beperkte kennis van het gebied, zelfs bij kinderen die hier vlak in de buurt wonen. Deze omgeving is moeilijk te exploreren.

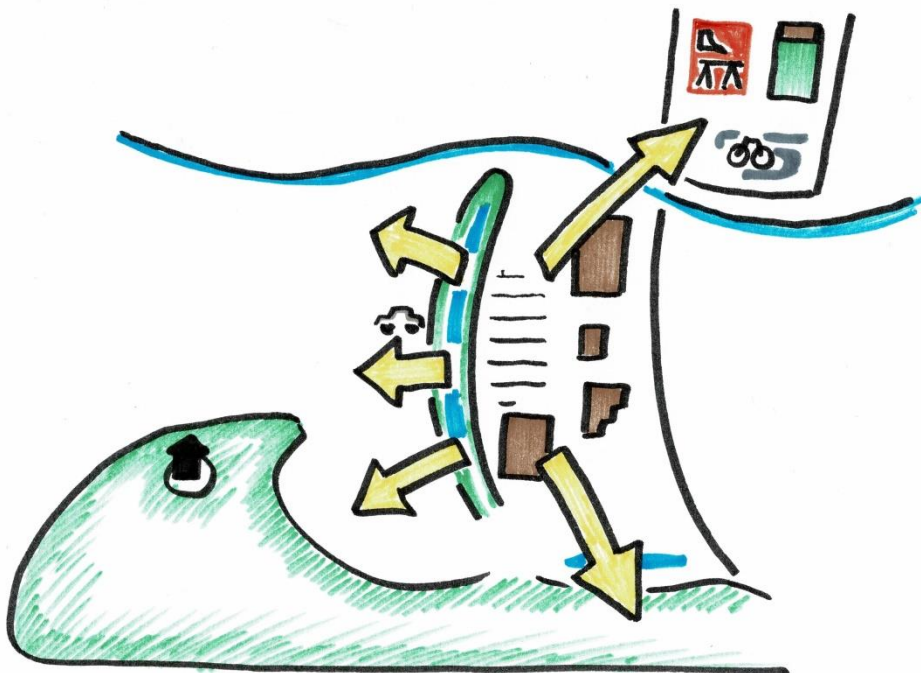

AANBEVELINGEN

CASE 1 - DE DEMERVALLEI ALS SPRINGPLANK

De ligging van de Demervallei is strategisch: ze verbindt het centrum met de groene rand van Aarschot én belangrijke plekken voor kinderen: het zwembad, het jeugdhuis, het skateterrein, de sporthal en – een beetje verder – de populaire speeltuin van de Bekaf. Ook de ruimtelijk planners die de stadsparking op deze site hebben getekend, hadden dit goed begrepen en voorzagen talrijke wandelverbindingen naar het centrum toe. Daarbij bleven evenwel heel wat kansen liggen. Vandaag overschaduwde de parkeerfunctie als het ware de hele Demervallei. De stad is zich hier wellicht al van bewust, getuige de recente plaatsing van een avontuurlijk parcoursje voor kinderen langs de boord van de oude Demerarm. We formuleren **vier aanbevelingen** voor deze site, die gebaseerd zijn op wat kinderen de afgelopen week over deze plek vertelden en hoe ze zich op deze plek gedroegen (zie observatie 4):

AANBEVELING 1

Benut de potentie van de Demervallei als uitvalsbasis voor kinderen en jongeren in Aarschot: maak duidelijk dat er in deze jungle van geparkeerde auto's ook **belangrijke plekken voor kinderen en jongeren verscholen** liggen. De leesbaarheid van de site is voor kinderen (die niet over de daken van de auto's heen kunnen kijken) beperkt. De **visuele impact** van de parking op de aanwezige ruimte moet ingeperkt worden.

AANBEVELING 2

De trage wegen langs het water volgen ondanks de goede bedoelingen in het ontwerp niet de logische looplijnen voor kinderen en voor voetgangers in het algemeen. Voor fietsers is deze verbinding al helemaal niet logisch. Ter hoogte van de bruggen word je als het ware in de richting van de parking zelf geduwd, door de vele knikjes in het pad. Het is aangewezen om **de natuurlijke looplijnen te herstellen** door de knikken uit de paadjes te halen en over de parking een duidelijk **zichtbare voetgangers- en fietsersverbinding te creëren**, met bijzondere aandacht voor de bruggen en de aansluiting op de Demer en de Blauwe Brug

AANBEVELING 3

We waarschuwen nog voor een groot gevoel van valse veiligheid bij de oversteek van de brugjes over de oude Demerarm: vertrekkend vanop een trage weg, over een traag brugje naar het centrum, moet je nog de Roland Renskade over. Mentaal ben je al in een autovrije zone, maar dan blijken er toch auto's te passeren in die straat. Het lijkt ons veiliger om **de kade autoluw te maken** of – als dat niet kan – door een ruimtelijke ingreep duidelijk te maken aan voetgangers en kinderen dat er hier wel auto's voorbij kunnen komen.

AANBEVELING 4

Vlakbij de Demervallei liggen twee plekken die voor kinderen aantrekkelijk zijn: in het noordoosten de site Bekaf met speeltuin, het scoutslokaal en het BMX-terrein en in het zuiden de braakliggende zone rond de visvijver.

A.

Om van de Demervallei naar de Bekaf te gaan, moeten kinderen vandaag een onlogische en soms zelfs gevaarlijke omweg maken. Ofwel gaan ze via de Blauwe Brug, de trage weg tussen de scouts en de school en de Bekaflaan naar de ingang; ofwel gaan ze via de Demer, de Bogaardenstraat en het gevaarlijke kruispunt over de Oostelijke Ring. Deze omwegen kunnen makkelijk vermeden worden door **het hek naast het BMX-parcours te openen (minstens tijdens de openingsuren van de speeltuin)**. Daardoor kunnen kinderen vanuit het centrum bijna volledig over trage wegen naar de Bekaf en wordt de tunnel onder de Oostelijke Ring veel beter benut.

AANBEVELING 4

B.

B. Het grasveld tussen de cinema en de vijver parallel aan de Diestsestraat wordt vandaag weinig gebruikt door kinderen. Ze appreciëren deze plek wel, maar vinden ze moeilijk bereikbaar. Met een duidelijke **visuele link tussen de Demervallei en deze informele speelplek**, ontstaat een nieuwe kindvriendelijke ruimte in het centrum van de stad.

AANBEVELINGEN

CASE 2 - EEN FACELIFT VOOR DE OMGEVING VAN DE BEKAF

Aansluitend bij wat we eerder schreven over de link tussen de Demervallei en de Bekaf, formuleren we ook een verbetervoorstel voor de Bekafs site in zijn geheel. De **omgeving** van de Bekaf is op het eerste gezicht kindonvriendelijk.

Dat is te wijten aan:

De grote asfaltvlaktes: aan de ingang, aan de kant van de feestzaal en aan de poort aan de Bekaflaan)

De hoge hekken met prikkeldraad die de hele site (de speeltuin en het scouts- en BMX-terrein) omsluiten

De rommelige en eerder verwaarloosde indruk (de aanpalende gebouwen, fietsenrekken, rondslingerend gerief, slechte staat van de weg) - of zoals een van de kinderen schreef: *"ik (de toegangsweg nvdv.) wil goed behandeld worden"*.

AANBEVELINGEN

De Gangmakers en Koplopers trokken de gouden vlag die ze in eerste instantie aan deze plek toekenden weer in toen ze de plek door een tragewegen-bril bekeken. In lijn met wat de kinderen voorstelden op de wensbordentocht, pleiten we ervoor dat de stad in samenwerking met de vzw die de site beheert:

Een plan ontwikkelt voor de omgeving van de speeltuin met bijzondere aandacht voor ontharding en doorwaadbaarheid, met als belangrijk punt het openstellen van het hek aan het jaagpad (cf. case 1 – aanbeveling 4)

De inrichting van de speeltuin onder handen neemt

AANBEVELINGEN

CASE 3 - DE ORLEANSTOREN ALS HÉT ICOON VAN AARSCHOT ALS KINDVRIENDELIJKE STAD

Historisch gezien is de Orleanstoren een strategische baken in de stad. Ook door kinderen wordt de toren nadrukkelijk genoemd als een plek die de moeite is om te leren kennen en om naartoe te trekken. Tijdens de Gangmakers en Koplopers week zijn we er dan ook enkele keren geweest. Aan de toren gebeurde heel wat interessante zaken:

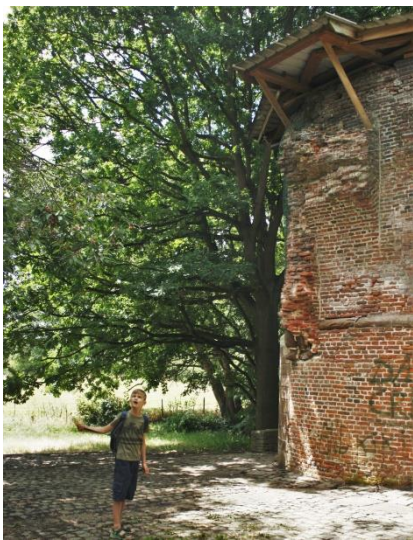
- rusten en picknicken in de schaduw van de hoge bomen op de banken, het muurtje, de bovenste trap treden
- een trap die uitnodigt om de helling af te dalen: eenmaal de eerste treden genomen, zoeken kinderen de hellingen op, eerder dan de trap zelf. Want hellingen op en af gaan is avontuurlijker zonder trap.
- kinderen onderzoeken spontaan en op een speelse manier de hellingen om nieuwe paden te vinden die naar de toren leiden
- het bos met de forse niveaoverschillen roept fysieke uitdagingen op (hellingen proberen te overwinnen) en lokt fantasiespel uit (avonturen beleven, helden naspelen...)
- kinderen rennen even doorheen het doolhofje en gaan er zich eventjes verstoppen

Kinderen voelen het **desolate van de toren** en zijn directe omgeving perfect aan. Ze vinden het jammer dat zij niet meer in en op de toren kunnen. Ze gaan er evenwel vanuit dat dat niet anders kan, omwille van de verhalen die ze hoorden over “jongeren die alles kapot maken”. Ze zien **rijke potenties** in het gebied door wat ze erover vertellen, de ideeën die ze erover ontwikkelden en door hoe ze met de site omgaan. Ze ‘spelen’ met de geografische ligging, de hoogteligging, de geschiedenis en de inherente speelkansen...

Opmerkelijk: de omgeving (met uitzondering van een oude wegwijzer of straatnaambord) laat amper aanvoelen dat je een belangrijke plek nadert.

VALORISEER DE ORLEANSTOREN ZELF

Herstel de toren en maak hem weer toegankelijk, ook voor kinderen. Zo wordt de Orleanstoren weer letterlijk en figuurlijk een 'hoogplek', een plek van waaruit je de stad kan zien, maar ook een plek om trots op te zijn. De toren biedt kinderen nieuw perspectief, met een uniek panorama dat op weinig plekken in Vlaanderen te vinden is. Met andere woorden: creëer een site die aanvoelt als een referentiepunt, een baken in de stad dat integraal deel uitmaakt van het beschermde heuvellandschap

EEN PLEK VOOR KINDEREN

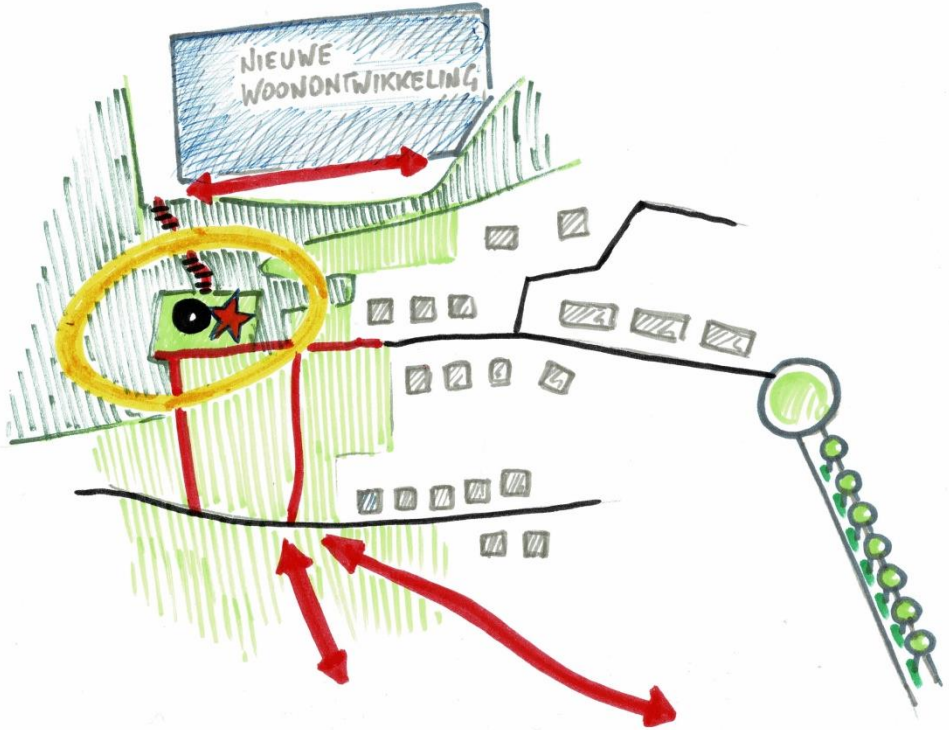

Met een aantal ingrepen krijgt de omgeving rond de toren een sterkere belevingswaarde voor de kinderen.

- In de eerste plaats moeten kinderen zich hier welkom voelen: nu krijgen ze niet het gevoel 'hier mogen we zijn', want het zijn jongeren die de toren kapot maakten. Een herinrichting van de site heeft de potentie om te laten zien dat kinderen zonder terughoudendheid een deel van de stad zijn.
- Het doolhofje dat er vandaag is, geeft weinig aanleiding tot spel. Toch verdient het plateauje naast de toren aandacht. We zijn gecharmeerd door het idee van een parcours door de kruinen van de bomen dat onze Gangmakers en Koplopers bedachten: het sluit aan bij de natuurlijke omgeving, het verlangen naar avontuur en perspectief en biedt een nieuwe ervaring die kinderen elders in de stad nog niet kunnen opdoen.
- In dezelfde logica bedachten de kinderen een kabelbaan die mensen van aan de Albertlaan naar de top van de helling kan brengen (en death-ride-gewijs weer naar beneden). Een ambitieus idee die een andere kijk biedt op de toegankelijkheid van de site. "Dat zou ook handig zijn voor oude mensen", wist Aaron te vertellen.

OP WEG NAAR DE ORLEANSITE

Vlakbij de Demervallei liggen twee plekken die voor kinderen aantrekkelijk zijn: in het noordoosten de site Bekaf met speeltuin, het scoutslokaal en het BMX-terrein en in het zuiden de braakliggende zone rond de visvijver.

Vanuit de Albertlaan / Leuvensesteenweg:

- Kinderen vragen om een avontuurlijke bergbeklimming die ze zelf kunnen registreren naar de toren. De bestaande paadjes vinden ze zelfs al een beetje saai.
- Bij de ontwikkeling van het woonproject 'De Torens' moet er expliciet aandacht besteed worden aan een traag weefsel dat leidt naar de toren en waar kinderen welkom zijn. Idealiter wordt de omgeving van de Orleanstoren als een groene vinger doorgetrokken in de woonontwikkeling.

Vanuit de Braekepoort, Geetsstraat, Orleanstoren:

- De aanlooproute naar de toren vanuit het woongebied aan de Geetsstraat en de Orleanstoren moet beter visueel duidelijk worden gemaakt. Voor kinderen die graag langs trage wegen trekken, is de verbinding langs het Poesieveld (grasland tussen Geetsstraaten en Orleanstoren) van cruciaal belang. (zie ook Aanbeveling 3, groene ring)

- Het extreem brede straatprofiel van de Braekepoort en het 5-armige kruispunt kan in een toekomstige stadsontwikkeling uitgespeeld worden om er een leefplein van te maken die als opstap kan dienen naar de Orleanstoren 2.0.

AANBEVELINGEN

CASE 4 - EEN TRAGE RING ROND AARSCHOT

Een open deur: Aarschot is een stad met een unieke geografie, die prachtige kansen biedt voor kinderen en voor iedereen die zich liever te voet of per fiets verplaatst. De bossen op de heuvelrug, de weiden en grasvelden tussen de Leibergweg en de Geetsstraat, de fragmenten groen en de Demer in de binnenstad: stuk voor stuk zijn het (op zich staande) elementen met veel potentieel voor recreatie en spel.

Op de tweede dag van de Gangmakers en Koplopers week dachten we dat het erg makkelijk zou zijn om in dit gebied een mooie rechtdoortocht te doen. Waar we aan de Berg (de heuvelrug aan de Diestsestraat) nog makkelijk ons een weg konden banen over de helling en de keuze hadden tussen talloze mountainbike- en andere paden, bleek dat we daarna al snel vast liepen op allerlei barrières (een holle weg in de diepte, een ponyweide, een bos dat afgezet is met een draad). Steeds weer bleek dat we moesten terugkeren bij gebrek aan verbindingen (zie observatie 6). Alle wegen leiden naar het stadscentrum, waar kinderen zich minder toe aangetrokken voelen (zie observatie 4).

Op de tweede dag van de Gangmakers en Koplopers week dachten we dat het erg makkelijk zou zijn om in dit gebied een mooie rechtdoortocht te doen. Waar we aan de Berg (de heuvelrug aan de Diestsestraat) nog makkelijk ons een weg konden banen over de helling en de keuze hadden tussen talloze mountainbike- en andere paden, bleek dat we daarna al snel vast liepen op allerlei barrières (een holle weg in de diepte, een ponyweide, een bos dat afgezet is met een draad). Steeds weer bleek dat we moesten terugkeren bij gebrek aan verbindingen (zie observatie 6). Alle wegen leiden naar het stadscentrum, waar kinderen zich minder toe aangetrokken voelen (zie observatie 4).

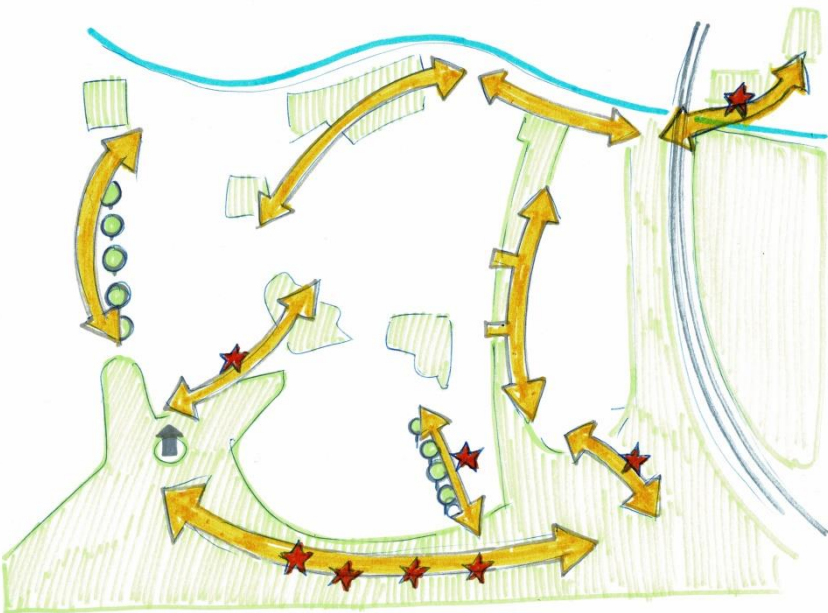
Deze vaststelling deed ons nadenken over de missing links in het netwerk van trage wegen en hoe we die kunnen wegwerken. Binnen de zuidelijke groene zone, én tussen die zone en het centrum.

In de zuidelijke groene zone

Op de perceelsgrenzen tussen de Leibergweg, Tieltsebaan, Steentje en Duivenstraat, aansluitend op het Poesieveld kan gezocht worden naar een nieuw tracé dat deze straten aan elkaar verbindt

Tussen Orleanstoren, De Torens en stadspark

De nieuwe stadsontwikkeling aan de voet van de Orleanstoren biedt een gouden kans om de groene omgeving van de zuidelijke rand tot in het centrum van Aarschot door te trekken. Dat kan door het nieuwe stadsdeel zo in te richten dat er een groene verbinding komt in die nieuwe wijk, die aantakt op de Kardinaal Mercierstraat en via het plein voor de kerk een trage, groene verbinding vormt tot aan het stadspark. Vanaf het park kan je dan via de trage weg langs het stadhuis, de Demer en de Demervallei de groene ring rond maken.

Dit logboek is het resultaat van een week op pad zijn met een groep kinderen in Aarschot. Alle teksten, foto's en schetsen werden gemaakt tijdens deze week door de begeleiders van Trage Wegen en Kind en Samenleving.

Lieve lezer, wees dus mild voor een eventuele tikfout, een onvoldragen zin of een layoutfoutje. Het was een intense week voor kinderen en begeleiders.

